A°. 1828. N°. 50.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag *den 13 December.*

NATIONALE MILITIE.

LIGTING VAN 1829.

OPROEPING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad BREDA, gelet hebbende op de bepalingen der Wetten betrekkelijk de Nationale Militie.

Gelet op de Circulaire aanschrijving van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur der provincie *Noord-Braband*, dato 2 December 1828 A. n°. 28, (Bureau van Militaire Zaken), betrekkelijk de werkzaamheden voor de Ligting der Nationale Militie van den jare 1829;

BRENGEN ter kennis van allen en een ieder dien zulks aangaat: Dat alle Manspersonen, zoo wel gehuwd als ongehuwd, welken geboren zijn in den jare 1810, onverschillig of dezelve al dan niet redenen van vrijstelling mogen hebben, alsmede die genen, welke hun verblijf binnen dit Rijk zijn komen vestigen, en als Ingezetenen moeten worden beschouwd, voor zoo verre zij nog in de jaren der Militie vallen, verpligt zijn, zich voor de Ligting van den jare 1829 te doen inschrijven. — Dat Ouders, Voogden of Bloedverwanten, in deze voor hunne Naastbestaanden of Pupillen, het zij laatstgenoemden al of niet tegenwoordig zijn, mitsgaders de Regenten van publieke Gestichten, voort de onder hun beheer staanden, de belangen moeten behartigen, door het doen der bij de Wet gevorderde opgave, en dat alle dezelven daar voor verantwoordelijk zijn.

ROEPEN OP bij deze, alle in de termen der Inschrijving vallende Ingezetenen, om te compareren ten Stadhuize van BREDA, ten einde zich te doen inschrijven, in voege als volgt:

De bewoners van wijk A., Maandag den 5 Januarij 1829, des voormiddags van negen tot twaalf, en des namiddags van drie tot vijf uren.

De bewoners van wijk B., Woensdag den 7 Januarij 1829, des voormiddags van negen tot twaalf, en des namiddags van drie tot vijf uren.

De bewoners van wijk C., Donderdag den 8 Januarij 1829, des voormiddags van negen tot twaalf, en des namiddags van drie tot vijf uren.

De bewoners van wijk D., Vrijdag den 9 Januarij 1829, des voormiddags van negen tot twaalf, en des namiddags van drie tot vijf uren.

Zullende die genen welke zich op de hier boven vastgestelde dagen, of uiterlijk op den 20 Januarij 1829, niet hebben doen inschrijven, alnog worden ingeschreven of nagevoegd aan het einde van het Register, en dezelve tevens verwezen worden, overeenkomstig Art. 8 der Wet van den 27 April 1820, in eene boete van niet minder dan vijf guldens en niet te boven gaande de som van honderd guldens, of ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van vier dagen tot zes weken. — Terwijl zij die zich voor den 28 Januarij 1829, niet hebben laten inschrijven, volgens Art. 10 der evengemelde Wet, dadelijk zullen worden gearresteerd en naar de Hoofdplaats der Provincie overgebragt, ten einde aldaar door de Heeren Gouverneur en twee leden der Gedeputeerde Staten te worden onderzocht, en, niet ongeschikt tot den dienst bevonden wordende, aan den Provincialen Kommandant ter inlijving overgegeven te worden; zullende zij bovendien het dubbeld der voorgemelde boete betalen, ten ware zij wettige redenen van vrijstelling mogten hebben, in welk geval zij zonder boete zullen worden ingelijfd.

Vermanende Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, om de hier bovengenoemde tijdsbepaling exactelijk in het oog te houden; mitsgaders dat dezelven bij de te doene opgave hunner *Doop- en Geslachtnamen*, die naauwkeurig en duidelijk opgeven, en op gelijke wijze mede de Doop- en Geslachtnamen hunner Ouders of Voogden, mitsgaders preciese opgave hunner Woonplaats met de aanduiding van de Letter en het Nummer hunner Wijk, en zulks om voor te komen alle de onaangenaamheden en verwarringen, welke voor de Ingeschrevenen zelve, het zij uit eene verkeerde opgave en spelling der namen, of uit het gebrekkelijke in het opgeven der woonplaats of anderzins, zouden kunnen voortvloeijen; terwijl eindelijk allen die aan de tegenwoordige Inschrijving moeten voldoen en niet binnen deze Stad zijn geboren, worden herinnerd, dat zij zich omtrent hunnen ouderdom, op geene andere wijze dienen te verzekeren, dan door een Extract uit het Geboorte-Register bij den Burgerlijken Stand hunner Geboorteplaats, hetwelk voor een ieder gratis en op ongezegeld papier verkrijgbaar is, en ook alleen als een wettig bewijs voor den ouderdom kan aangenomen worden.

Wordende voorts, naar aanleiding van Art. 21 der Wet van den 8 Januarij 1817, mitsgaders van Art. 3 der Wet van den 27 April 1820, tevens ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat alle voor zichzelven dienende Manschappen, die in den loop van het laatstvoorgaande jaar, hetzij door het overlijden van eenen Vader, of wel Moeder Weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke Separatie of Echtscheiding der Ouderen, of door overlijden van eenen Stiefvader en Stiefmoeder, of eindelijk ook door het overlijden van eenen Broeder of Broeders, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen van Art. 91 en 94, hebben verkregen, en dienvolgens hun ontslag verlangen, zich jaarlijks *voor den vijftienden Januarij*, aan het Plaatselijk Bestuur, in geschrifte, moeten adresseren, met overlegging van de noodige bewijze, ingerigt overeenkomstig de voorschriften bij de aangehaalde 91° en 94° Artikelen gestatueerd; zijnde de Ouders, Voogden, Curators en Gemagtigden van de belanghebbenden, evenzeer als de Manschappen zelve, bevoegd, om zoodanige aanvrage te doen.

Vermanende dienvolgens die genen, welke gedurende den loop van den jare 1828 zich in de gevallen als hier boven omschreven mogten zien gebragt, om uiterlijk *vóór den vijftien Januarij* 1829, hunne reclames aan Burgemeester en Wethouders, in geschrifte, in te dienen, met overlegging van de noodige bewijzen, zijnde uitdrukkelijk bepaald, dat alle aanvragen om ontslag uit den Dienst, welke na gezegde tijdsbepaling worden ingediend, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde zijn, voor het jaar 1829 niet meer worden aangenomen.

Terwijl eindelijk gelet zijnde op het 29° Artikel der Wet op de Nationale Militie, dato 8 Januarij 1817, houdende, dat de Nationale Militie, zoo veel mogelijk, zal genomen worden uit Vrijwilligers, waartoe, ingevolge Art. 31, zullen worden aangenomen alle Ingezetenen, welke op den 1 Januarij van ieder jaar, ongehuwd zijn, hun negentiende jaar zijn ingetreden en hun dertigste nog niet hebben volbragt, ten ware zij reeds in Dienst der Nederlandsche Armée of Nationale Militie hadden gestaan, in welk geval zij tot den ouderdom van vijf-en-dertig jaren zullen worden toegelaten; hebbende voorts de lengte van één El vijf honderd zeventig Streepen (vijf Rhijnlandsche voeten), en binnen deze Stad ten minste gedurende de laatste vijftien maanden gewoond hebbende.

Alsmede gelet op het besluit van den Heere Staatsraad, Gouverneur der Provincie *Noord-Braband*, van den 17 Maart 1817 n°. 18, waarbij te kennen wordt gegeven, dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 6 Maart 1817 Lett. Hn., de Gratificatie van wege de Gemeente aan de Vrijwilligers, ingevolge Art. 32 der Wet van den 8 Januarij 1817, toeteleggen, heeft bepaald op DERTIG GULDENS.

Bij deze worden opgeroepen alle de genen die, de voorschreven vereischten bezittende, genegen mogten zijn als VRIJWILLIGERS bij de Nationale Militie te dienen, en hierdoor het Contingent dezer Stad zouden willen aanvullen of verminderen, om zich hiertoe ter Secretarij dezer Stad aantegeven, alwaar het *Register van Vrijwillige Inschrijving* zal openliggen, van dato dezes tot en met de geheele maand Januarij des aanstaanden jaars 1829, dagelijks, des voormiddags van tien tot twaalf ure, uitgenomen de Zon- en Feestdagen. — Wordende aan ieder Vrijwilliger toegesproken eene Premie van Dertig Guldens, van Stads wege te betalen, zoodra denzelve tot den Dienst door den Militie-Raad zal zijn goedgekeurd.

BREDA, den 11 December 1828.

DE ROY, vt.

Ter Ordonnantie van Dezelven;

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHRUIKES.

NEDERLANDEN.

BREDA den 6 December.

Heden had het Stedelijk Bestuur het genoegen, op nieuw de overtuiging te erlangen, dat de aanzienlijke opofferingen welke van Stadswege, ten behoeve van het algemeen Lager Onderwijs reeds gedaan zijn en voortdurend plaats hebben, met een allergewenscht gevolg worden bekroond.

Nadat door de commissie over de Armen school op den 17° en 19° November dezer jaars, het examen was gehouden, en daarbij gebleken, dat de kinderen sedert het laatstvoorgaande onderzoek, over het algemeen veel vorderingen gemaakt hadden, werden alsnu in bijwezen van den Stedelijken Raad, alsmede den WelEerw. Heer *W. Oomen*, Schoolopziener in het 6° District, door den heer Burgemeester uitgereikt de prijzen en loffelijke getuigschriften aan de leerlingen, wier namen hieronder zijn aangenoemd, blijkende daarbij uit het verslag der gemelde Commissie, dat thans aan *twee honderd en twintig kinderen* van behoeftige ouders, onderwijs wordt gegeven, welk getal alsnu nog aanmerkelijk staat vermeerderd te worden, en dat bij het gehouden examen, de *derde of hoogste* klasse, uitmuntend heeft voldaan in het duidelijk en kunstmatig lezen, het schrijven en tevens in het rekenen, zijnde velen daarin reeds gevorderd tot den regel van drieën in het gebroken, brengende zelfs door den regel van Praktijk, gewone breuken in de tiendeelige over; terwijl wat de taalkennis betreft, deze leerlingen opstellen maken zonder fouten, gebrekige opstellen van taalfouten volkomen zuiveren en volgens de grondregels der taal, daarvan volmaakt rekenschap kunnen doen; zijnde voorts ook bekend met de waarde en verhouding der Nederlandsche Maten en Gewigten, die voorheen alhier gebruikelijke, en niet onbedreven bevonden in de Vaderlandsche geschiedenis en in de Aardrijkskunde, voor zoo ver die op Europa in het algemeen en op ons Koningrijk in het bijzonder betrekking heeft; voorts, dat de *tweede klasse* mede goede vorderingen in het lezen, schrijven en rekenen gemaakt heeft; verstaande deze leerlingen, wat het laatste betreft, deeling en vermenigvuldiging, terwijl het overige onderwijs derzelven bij dat der hoogste klasse volkomen aansluit.

Dat ook wat de *eerste* of *laagste klasse* betreft, was bevonden, dat de lessen met een goed gevolg werden gegeven, zoodanig dat de commissie ook daaromtrent niet anders dan hare hoogste tevredenheid konde betuigen.

En dat eindelijk de *Afdeeling* of het tweede gedeelte der laagste klasse, bestaande uit de korteling opgenomene kinderen, alsook die genen welke de *Uursche school* bijwonen en met de

tweede klasse gelijk staan, almede naar gelang van hun onderrigt, het genoegen van heeren Kommissarissen hadden weggedragen.

Ondervindt alzoo de werkzame en verdienstelijke Commissie, de edelste zelfvoldoening over den gelukkigen uitslag harer pogingen, niet minder verdient zij tevens de erkentenis van het Stedelijk Bestuur, namens hetwelk door den Edel Achtb. Heer Burgemeester, met de meest mogelijke tevredenheid over den bloei dezer instelling, dat ijverige pogingen ten deze werd bedankt; welke op de vorming en opleiding van het onderwijs eenen beslissenden invloed hebben kan en op de leerlingen, vooral bij den zoo gelukkigen aanleg van den kundigen en vlijtigen onderwijzer *J. Genet*, hebben moet; wien den welverdienden lof te dezer gelegenheid niet minder is toegezwaaid geworden; en mogen al de vruchten dezer instelling nog niet algemeen zoo dadelijk zigtbaar zijn, zoo klopt toch het onderhart der onvermogenden van opregte dankbaarheid voor deze schatbare en kostelooze gelegenheid tot onderwijs hunner kinderen, en kan het eenmaal en reeds spoedig ook wel niet anders, of de maatschappij zal uit dergelijke instelling, de heilrijkste gevolgen zien ontspruiten, welke de opofferingen en moeite daartoe besteed, van lieverlede meer en meer rijkelijk zullen beloonen!

De plegtigheid die met proeven van het onderwijs in het zingen werd aangevangen en afgewisseld, is ook daarmede besloten, bij welke velen der kinderen eenen niet onguntigen aanleg daarvoor hebben aan den dag gelegd.

Leerlingen aan welke eereprijzen of loflijke getuigschriften zijn uitgereikt.

Derde of hoogste Klasse.

PRIJZEN.

Johannes Kools, Johannes Smits, Daniël le Grand, en Wilhelmus van de Klunderd.

GETUIGSCHRIFTEN.

Cornelis van de Klunderd, Dirk le Grand, Augustinus Jansse, Leonardus Evers, Adriaan Nattever, en Cornelis Nagle.

Tweede Klasse.

PRIJZEN.

Johannes Ross, Anna Donks, en Helena Kijm.

GETUIGSCHRIFTEN.

Clazina Harpenslager, Adriaan Hessels, Jacobus Marks, Dingeman van Breugel, Porto Kavero, en Johanna de Koning.

Eerste Klasse.

PRIJZEN.

Gerardus Bom, Adriaan Vermeulen, en Adriaan van Oosterhout.

GETUIGSCHRIFTEN.

Godefridus van Heel, Frederik Klem, Bernardus Janse, Hermanus Sluijters, Johannes van Oosterhout, en Maria sluijters.

Afdeeling.

PRIJZEN.

Pieter de Bresser, Hendrik Heiman, en Johanna Gerritsen.

GETUIGSCHRIFTEN.

Maria van de Leur, Fina Lievegoed, Josephus Boers, Netta van de Leur, Wilhelmina Kools, en Maria Ross.

Oursche School.

PRIJZEN.

Helena Klein, en Isabel Sluijters.

GETUIGSCHRIFTEN.

Frederik Kimmel, Maria Rudiger, Geesje Weber, Cornelis Michielsen, en Maria de Jong.

BRUSSEL, den 8 December.

Bij de overweging van het ontwerp, houdende wijzigingen omtrent de tarief op de regten van in- en uitvoer, in de sectien, heeft een der leden verlangd, dat de uitvoer van raap- en lijnkoeken mogt worden vrijgesteld; Van gouvernements-wege is in substantie geantwoordt: In sommige oorden des Rijks verlangt men een aanzienlijk regt op den invoer, en geen regt op den uitvoer; in andere oorden wil men, uit hoofde van tegenovergestelde belangen, het omgekeerde. Het is noodig voorgekomen, om den Koning de bevoegdheid te laten, om de regten op den in- en uitvoer dezer waar, naar gelang der verschillende belangen, te regelen. Daar waar de landbouw de meeste koeken behoeft, zal het regt op den invoer niet meer dan 5 cents; dat op den uitvoer eenen gulden bedragen; — daar, waar men alleen belang heeft bij den uitvoer, zal het regt daarop tot 5 cents worden verminderd, en het regt op den invoer op 10 cents worden bepaald; — en zal vooreerst de laatste regeling op de kantoren, benoorden Hellevoetsluis, het Lobith daar onder gerekend, zal worden toegepast."

— De heeren *Jottrand* en *Claes* hebben zich van het arrest van het geregtshof in cassatie beroepen. — De heer *Ducpetiaux* zal eerlang voor het hof van assises worden teregt gesteld; gelijk ook de heer *de Potter.*

— In Gent rigt het roodvonk veel verwoestingen aan. Van den 1 tot den 7 zijn 69 kinderen beneden de 7 jaren aan die kwaal overleden, en de overheid heeft buitengewone maatregelen genomen, voor het toebrengen van geneeskundige hulp aan minvermogenden.

NB. De Marktprijzen gelijk de vorige week.

Heden avond, ten 10 ure, is ten huize van zijnen Broeder te Zeist, na eene langdurende ziekte, overleden, de Wel Ed. Gestr. Heer *W. P. C. D. WATSON*, Kapitein bij het 3e Bataillon der 10e Afdeeling Nationale Infanterie.

BREDA,
25 November 1828.

Advertentiën.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, zullen op Maandag den 29 December 1828, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, aan de minstdoenden, in het openbaar en afzonderlijk Aanbesteden:

1°. Het doen van onderscheidene VERNEUWINGEN of HERSTELLINGEN aan Stads Gebouwen, mitsgaders het maken eener NIEUWE POMP bij de Ginnekenpoort.

2°. Het ONDERHOUD van Stads Gebouwen, Bruggen, Havenmuren, Watertrappen, Waterleidingen, Straten en verdere aangelegenheden, gedurende den jare 1829, volgens tarif, onder presentatie van percentsgewijze korting.

3°. Het gewoon ONDERHOUD van de KAZERN- en STAL-GEBOUWEN, voor den termijn van vier jaren, ingaande den 1°. Januarij 1829 en eindigende ultimo December 1832.

De Bestekken en Konditien van Aanbesteding liggen dagelijks, uitgenomen Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op de Secretarij, alwaar ook de Teekening der nieuwe Pomp berustende is, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads Architect J. J. GROOTENS.

Breda, den 1 December 1828.

Ter Ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd;
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÜIKES.

VERKOOPING OP REGTERLIK GEZAG.

Op VRIJDAG den *negentienden* December 1800 acht en twintig des voormiddags te tien ure, zal er voor het Stadshuis te Breda, aan den meestbiedende, tegens kontante betaling, worden overgegaan tot den publieken verkoop van eenige MEUBILAIRE en andere GOEDEREN, bestaande in een Bruin Kabinet, een Vriesche hangende klok, Tafels, Stoelen, twee Vleeschblokken, een Eemer met ijzeren banden, een koperen Waterketel, en eenige ponden Gerookt en Gezouten Spek; en hetgeen verder ten verkoop zal worden aangeboden.

ZEG HET VOORT.

Al de genen welke iets te pretenderen hebben, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen de Wed°. ISREËL, Oudmoeder in het Arm-Kinderhuis te *Breda*, gelieven hiervan opgave of betaling te doen, vóór den 18 December 1828, aan de Heer PAPE, in de Halstraat te *Breda.*

§ Op Maandag den 22 December 1828, des voormiddags om 10 ure, zal den Notaris P. M. BEKKERS te *Chaam*, publiek Verkoopen:

29 Kavels Extra Schoone en buitengemeen zware EIKEN BOOMEN.

28 Kavels MASTEN BOOMEN, en 8 Kavels BEUKEN, LINDEN en ESSCHE BOOMEN.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

P. J. ARNAUD, heeft de eer, den Ingezetenen te berigten, dat hij alhier is gearriveerd, met een groot assortiment LAKENS, komende uit de voornaamste Fabrieken van *Verviers*, zijnde:

Gedecatiseerde en Ongedecatiseerde LAKENS, van 2½ gulden tot 10 guldens de zeven Nederlandsche palmen, als ook: ZEPHIRSE LAKENS en CASIMIERS.

Alles tot eene merkelijke vermindering van prijs. Verzekert een ieder van eene goede bediening.

Is uitgepakt bij J. VAN DER VLIET, in *den Ouden Prins* te Breda, en blijft tot den 15 Januarij 1829.

KONINKLIJKE NEDERL. LOTERIJ.

Bij de Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, *Gekwalificeerde Collectrice* der 143e. Koninklijke Nederlandsche Loterij, waarvan de trekking der Tweede Klasse zal plaats hebben op Donderdag den 18 December 1828, Loten en Gedeeltens van dien, Prijs-Courant te bekomen.

NB. Op aanstaande Vrijdag den 12 December 1828 en volgende dagen, zal, ten huize van A. PIJTAK, in het koffijhuis *de Zwaan*, door de Boekhandelaren BROESE en *Comp.* te BREDA, gehouden worden, eene VERKOOPING van eene aanzienlijke verzameling, *Latijnsche, Fransche, Hoog-* en *Nederduitsche* BOEKEN, van voorname schrijvers in alle vakken van geleerdheid, in de opgenoemde Talen, benevens drie APPENDICES, waarin zeer vele belangrijke werken voorkomen.

De VERKOOPING zal telkens precies des morgens ten 10 en des namiddags ten 3 ure een aanvang nemen; diegenen welke dezelve niet kunnen bijwonen, gelieve hunne commissien intezenden aan de Verkoopers, mits ieder werk naauwkeurig opgevende, en voor ieder artikel den prijs bepalende.

Bij gemelde Boekhandelaren zijn voorhanden eene aanzienlijke voorraad SINT-NICOLAAS en NIEUWJAARS GESCHENKEN, welke men des verkiezende, ter bezichtiging kan aan huis bekomen.

⁂ Bij BROESE & COMP. te *Breda*, is van de pers gekomen:

BIJ DE OPENING van de KONINKLIJKE MILITAIRE ACADEMIE te *Breda*, den 24 November 1828. In 't Latijn door Mr. *J. H. Hooufft* en in 't Nederduitsch overgezet door *A. N. van Pellecom.* à 30 Cents.

BREDASCHE *KANTOOR-PLAK-ALMANAK*, met zeer duidelijke letter gedrukt, netjes op carton; voorzien van eene opgave des Op- en Ondergang van Zon en Maan; de Zons- en Maansverduisteringen voor het jaar 1829, almede vindt men nog op dezen Almanak de Verjaardagen van het Vorstelijk Huis; voor den geringen prijs van 30 cents.

Nog is bij bovengemelde te bekomen:

Réponse aux Hommes Égarés de ma Patrie, par *J. Wap*, Professeur de Litterature à l'Académie Militaire de *Breda*. 60 Cents.

De la Connaissance DES TEMPERAMENT, peinture fidèle des états Sanguin, Nerveux, Bilieux et Glaireux, comme principes de toutes Maladies. Signes auxquels chacun reconnaitra facilement si les maux qu'il éprouve, sont causés par le sang, l'humeur ou les nerfs; les dispositions à l'apoplexie, l'hydropisie et la pulmonie; effets et dangers de la constipation; moyens de combattre ces divers états; préceptes pour augmenter ou diminuer l'embonpoint. Signes qui annoncent une bonne constitution et les probabilités d'une longue vie. In-8°, prix 80 Cents.

Cure Radicale des MALADIES VENERIENNES, et Dartreuses, *D'après la méthode du célèbre docteur* CULLERIER aîné, *chef du premier établissement de Paris, pour ce genre de maladie.* Tous les symptômes des maladies, avec leurs mode de traitement, y sont décrits avec tant de clarté, que les malades, de toutes les conditions, pourront y recourir et s'administrer avec le plus grand succès, les moyens curatifs qui leur conviennent, sans être obligé de recourir à une main étrangère. Un. volu in-12. Prix 30 Cents.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.